

Հաստատված է՝ «Շիրակի Ս. Նալբանդյանի անվան պետական համալսարան»
հիմնադրամի Գիտական խորհրդի «18» հունվարի 2024 թվականի նիստում

Գիտական խորհրդի նախագահ՝

Հ Ա Յ Ա Ր Յ Ա Ն

ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ

«ՇԻՐԱԿԻ Ս. ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»

ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ

«Շիրակի Ս. Նալբանդյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ), իր գործունեությամբ լինելով կրթական, գիտական և մշակութային բարձրագույն ուսումնական հաստատություն, կարևորում է փոփոխվող արտաքին միջավայրի և ՀՀ աշխատաշուկայի պահանջներին համահունչ կրթական ծրագրերի կառավարումը և որակյալ ու մրցունակ մասնագետների պատրաստումը: Ներկայացվող հայեցակարգը միտված է ժամանակակից կրթական բարեփոխումներին համահունչ մասնագետների պատրաստման գործընթացների արդյունավետ կառավարմանը:

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1. «Շիրակի Ս. Նալբանդյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամում մասնագիտական կրթական ծրագրերի կառավարման հայեցակարգ»-ն (այսուհետ՝ Հայեցակարգ) սահմանում է բակալավրի և մագիստրոսի մասնագիտական կրթական ծրագրերի (այսուհետ՝ ՄԿԾ) կառավարման մեթոդաբանությունը՝ իրականացման, վերահսկման, մշտադիտարկման, գնահատման, բարելավման և վերապլանավորման մեխանիզմները:

1.2. Սույն Հայեցակարգը մշակվել է «Կրթության մասին», «Բարձրագույն և հետքուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքներին, Հիմնադրամի կանոնադրությանը և ներքին իրավական այլ ակտերին համապատասխան:

2. ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ ՄԿԾ-ՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. Հիմնադրամը ՄԿԾ-ների կառավարումն իրականացնում է Ուսումնամեթոդական գործընթացի կառավարման կենտրոնի, ամբիոնի, ՄԿԾ-ի մեթոդական խորհրդի, ՄԿԾ-ի պատասխանատուի, Որակի ապահովման բաժնի/ամբիոնի որակի ապահովման պատասխանատուի միջոցով (Հավելված 1):

ՄԿԾ-ների կառավարման արդյունավետության գնահատումն իրականացնում է Հիմնադրամի Որակի ապահովման բաժինը:

2.2. Ուսումնամեթոդական գործընթացի կառավարման կենտրոնը (այսուհետ՝ ՈՒԳԿԿ), կրելով Հիմնադրամի Զարգացման ռազմավարական ծրագրի իրականացման հիմնադրության նպատակներից որակյալ կրթական ծառայությունների մատուցման պատասխանատվությունը, վերահսկում, մշտադիտարկում, բարելավում և պլանավորում է ՄԿԾ-ների իրականացման գործընթացները, սահմանված չափելի գործիքների միջոցով Որակի ապահովման բաժնի աջակցությամբ գնահատում և ներկայացնում է՝

- Ընթացիկ (տարեկան) լավարկման,
- Փուլային բարելավման առաջարկները, ի մասնավոր՝ բակալավրի ԿԾ-ների համար՝ քառամյա պարբերականությամբ, մագիստրոսական ԿԾ-ների համար՝ երկամյա:

Ընթացիկ (տարեկան) լավարկումները և փուլային բարելավումները պլանավորելիս ՈՒԳԿԿ-ն առաջնորդվում է դասավանդման,

մեթոդաբանությամբ:(Հավելված 2)

ՈՒԳԿԿ-Ն

- 1) Ներդնում է ՄԿԾ-ների արդյունավետ կառավարման գործիքներ:
- 2) Իրականացնում է ՄԿԾ-ների ընթացիկ վերահսկման գործառույթ՝ ապահովելով պլանավորված գործընթացների կատարումը: Վերահսկումը կարող է իրականացվել մասնակի կամ համալիր:
- 3) Պլանավորում է ընթացիկ/փուլային բարելավման գործընթացը, որը հիմնվում է ուսումնական գործընթացի վերաբերյալ օպերատիվ, հստակ և օբյեկտիվ տեղեկատվության, կառավարման գործընթացի մասնակիցներից ստացված վերլուծությունների արդյունքների և առաջարկների վրա լավարկման, բարելավման ոլորտները բացահայտելու համար:
- 4) Ըսթացիկ/փուլային բարելավման պլանավորումը կատարելիս հիմնվում է ՄԿԾ-ի մեթոդական խորհրդի կողմից ստացված բարելավման պլան-փաթեթի վրա, որը քննարկում է Որակի ապահովման բաժնի հետ և ներառում է.

- Հիմնադրամի կողմից իրականացվող ՄԿԾ-ների և դրանց համանման ՄԿԾ-ների համեմատական քննության բենչմարքինզի արդյունքները: Բենչմարքինզը համակարգվում է կրթական ծրագիրը թողարկող ամբիոնի կողմից (փուլային բարելավման դեպքում):
- ՄԿԾ-ների SWOT վերլուծությունը: SWOT վերլուծության իրականացումը համակարգվում է կրթական ծրագիրը թողարկող ամբիոնի կողմից (փուլային բարելավման դեպքում):
- Ուսանողների, շրջանավարտների, գործատուների

հարցումների, ամփոփիչ ատեստավորման
հանձնաժողովների հաշվետվությունների համապարփակ
վերլուծություններ՝ հաստատված ամբիոնի նիստում:

2.3. ՄԿԾ-ի մեթոդական խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ) ձևավորվում է ռեկտորի հրամանով: Խորհրդի նախագահը ՄԿԾ-ի պատասխանատուն է:

2.3.1. Խորհրդի կազմում ընդգրկվում են ամբիոնի վարիչը, ռլորտի և/ կամ հարակից ռլորտի ուսանողները, ռլորտի գործատուները, շրջանավարտները, պրոֆեսորադասախոսական կազմի (այսուհետ՝ ՊԴ) ներկայացուցիչները:

2.3.2. Խորհուրդն իրականացնում է մշտադիտարկման արդյունքների գնահատման և ՄԿԾ-ների բարելավման գործընթացները:

2.3.3. ՄԿԾ-ների գնահատումն իրականացվում է մի շաբթ գործիքներով և մեխանիզմներով ստացված տեղեկատվության հիման վրա.

ա) ըստ ՄԿԾ-ի կրթամասերի (համահամալսարանական, մասնագիտական) ինչպես կիսամյակային, այնպես էլ մեկ փուլի ընթացքում դասալսումների ամբողջական արդյունքների վերլուծություն,

բ) ուսանողների շրջանում իրականացվող «ՊԴ կազմի մասնագիտական, մանկավարժական և կազմակերպչական կոմպետենցիաների գնահատման», ինչպես նաև «Դասախոսի մասնագիտական, մանկավարժական և կազմակերպչական կոմպետենցիաների զարգացման կարիքների գնահատման» հարցումների արդյունքների վերլուծություն,

գ) շրջանավարտների շրջանում իրականացվող հարցումների արդյունքների վերլուծություն,

դ) պրակտիկաների ավարտից հետո գործատուների շրջանում իրականացվող հարցումների արդյունքների վերլուծություն,

ե) ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովների

հաշվետվությունների վերլուծություն:

2.3.4. Մշտադիտարկման արդյունքները և եզրակացությունները հիմք են հանդիսանում ՄԿԾ-ների իրատեսական և արժանահավատ գնահատման համար, որի հիման վրա ձևավորվում է.

ա) ընթացիկ(ամենամյա) լավարկման անհրաժեշտություն, մասնավորապես՝

- դասավանդման, ուսումնառության մեթոդների լավարկման,
- գնահատման/ստուգման ձևերի և մեթոդների բարելավման, հանձնարարականների վերանայման,
- դասընթացների բովանդակության վերանայման,
- ռեսուրսների ապահովման:

բ) փուլային բարելավման անհրաժեշտություն, որը ենթադրում է ՄԿԾ-ների ամրողական վերանայում, մասնավորապես՝

- ՄԿԾ-ի նպատակի և վերջնարդյունքների վերանայում, ճշգրտում՝ համոզվելու համար, որ դրանք համահունչ են Հիմնադրամի առաքելությանը, ՌԱՇ-ին և ՌՈՇ-ին, հստակ են, չափելի և համապատասխանեցված ուղենչված վերջնարդյունքներին:
- ՄԿԾ-ի բովանդակության ընդլայնում՝ ապահովելու համար վերջինիս համապատասխանությունը ժամանակակից աշխատաշուկայի պահանջներին, ներառելու համար զարգացող հետազոտությունների և կիրառման ոլորտների ձեռքբերումները, զարգացման միտումները:
- Ուսումնառության և գնահատման ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրում, նորարարական մոտեցումների կիրառում՝ ուսուցումն և ուսումնառությունը բարելավելու նպատակով:
- Ներառականության խնդիրների դիտարկման ընդլայնում՝ ապահովելով ՄԿԾ-ի համապատասխանությունը բոլոր

ուսանողների կարիքներին, ինչպես նաև ներառական ուսուցման պրակտիկաների ներդրում:

- Ուսումնառության և հետազոտության կապի ամրապնդում և բազմազանեցում:
- Ուսանողների գործնական հմտությունների զարգացման հնարավորությունների ընդլայնում:
- UJL:

2.3.5. Խորհուրդն ամբիոնի նիստում քննարկված և հաստատված փուլային բարելավման իր առաջարկությունների պլան-փաթեթը ներկայացնում է ՈՒԳԿԿ:

2.3.6. Խորհուրդը իր նիստերը գումարում է յուրաքանչյուր ուսումնական տարում առնվազն երկու անգամ: Խորհրդի նիստը վավեր է անդամների երկու երրորդի ներկայության դեպքում: Խորհուրդը որոշումներ է ընդունում նիստին ներկա անդամների պարզ մեծամասնությամբ: Զայների հավասարության դեպքում նախապատվությունը տրվում է Խորհրդի նախագահի ձայնին:

2.4. ՄԿԾ-ն թողարկող ամբիոնը՝

2.4.1. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում դասալսումների ամրողական արդյունքները՝ ամբիոնի վարիչի համակարգմամբ:

2.4.2. Իր գործունեության ամենամյա հաշվետվությունում, որպես առանձին բաժին, ներառում է Խորհրդի վերլուծությունների, առաջարկությունների և դիտարկումների փաթեթը, որի վերաբերյալ ամբիոնի որակի ապահովման պատասխանատուի կողմից պատրաստվում է հարակից գեկույց:

2.5. ՄԿԾ-ի պատասխանատուն՝

2.5.1. Համակարգում և ապահովում է ՄԿԾ-ի մասնագրի փաթեթի պատրաստումը, բարելավումը:

2.5.2. Աջակցում է ՄԿԾ-ի կատարման մշտադիտարկմանը:

2.5.3. Իրականացնում է ՄԿԾ-ի բենշմարքինզի և SWOT վերլուծության

աշխատանքները, դեկավարելով Խորհուրդը, պատրաստում է փուլային բարելավման փաթեթը:

2.5.4. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովների հաշվետվությունները:

2.5.5. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում շրջանավարտների շրջանում Ուսանողների աջակցության, բուհ-գործատու համագործակցության բաժնի կողմից իրականացված հարցումների ամփոփ արդյունքները:

2.5.6. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում պրակտիկաների ավարտից հետո գործատուների շրջանում Ուսանողների աջակցության, բուհ-գործատու համագործակցության բաժնի կողմից իրականացված հարցումների արդյունքները:

2.5.7. Ամբիոնի վարիչի հետ մասնակցում է դասալսումներին և վերլուծում արդյունքները:

2.6. Որակի ապահովման բաժինը

2.6.1. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում ուսանողների շրջանում իրականացված հարցումների ամփոփ արդյունքները :

2.6.2. Վերլուծում և Խորհրդին է ներկայացնում ՊԴ կազմի շրջանում իրականացված հարցումների ամփոփ արդյունքները :

3. ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

3.1. Սույն Հայեցակարգը, վերջինիս մեջ առաջարկվող փոփոխություններն ու լրացումները հաստատում է Հիմնադրամի Գիտական խորհուրդը:

3.2. Սույն Հայեցակարգը ուժի մեջ է մտնում հաստատման պահից:

Հավելված1

ՄԿԾ-ՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՏՐԻՑԱ

Հ/ Հ	Կառավարման մարմիններ/ Կառավարման փուլեր	Ուսումնամեթոդակ ան գործընթացի կառավարման կենտրոն/Ուսանողն երի աջակցության, բուհ-գործատու համագործակցությա ն բաժին	ՄԿԾ-ների մեթոդական խորհուրդ	Ամբիոն/ Ամբիոնի վարիչ	ՄԿԾ-ի պատասխանատու	Որակի ապահովմա ն բաժին/ ամբիոնի որակի ապահովմա ն պատասխա նատու
		Երօանավարտների, գործատուների հարցումներ	Ընթացիկ/փուլ ային բարելավման պլան-փաթեթ	Դասականում, Հաշվետվությ ուն	Բենչմարքինգ, SWOT, Հաշվետվություններ, Հարցումներ	Հարցումներ (ուսանողներ, ՊԴ կազմ), Հարակից գեկուցներ
1	Իրականացնել			X		
2	Ընթացիկ վերահսկում	X		X	X	
3	Մշտադիտարկ ում/ Կարիքների վերհանում	X		X	X	X
4	Գնահատում		X	X	X	X
5	Բարելավում	X	X	X		
6	Վերապլանավո րում	X				X
7	ՆՈՐ ՇՐՋԱՓՈՒԼ					

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ, ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԿԾ-ների կառավարման կարևոր բաղադրիչ է կազմում կրթական ծրագրերի՝ ուսանողակենտրոն ուսուցմանը նպաստող վերջնարդյունքներին համապատասխան դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդների ընտրության քաղաքականությունը: Հիմնադրամը, կարևորելով և անհրաժեշտ համարելով ՄԿԾ-ների վերջնարդյունքների իրականացմանը միտված դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդների պարբերաբար արդիականացումը, դրանց ընտրությունն իրականացնում է հետևյալ մեթոդաբանությամբ:

1. Ուսանողների կրթական կարիքների բավարարման, ՄԿԾ-ների իրականացման արդյունավետության ապահովման նպատակով համահնչեցվում են ՄԿԾ-ի ակնկալվող վերջնարդյունքներ \leftrightarrow դասընթացի վերջնարդյունքներ \leftrightarrow դասավանդման մեթոդ \leftrightarrow ուսումնառության մեթոդ \leftrightarrow գնահատման մեթոդ /հանձնարարականներ \leftrightarrow ուսումնառության բաղադրիչներ/:
2. ՄԿԾ-ի ակնկալվող վերջնարդյունքներն այն գիտելիքները, կարողություններն ու հմտություններն են, որոնք ուսանողների կողմից ձեռք են բերվում ուսումնառության ավարտին: ՄԿԾ-ի ակնկալվող վերջնարդյունքների ձեռքբերումը ապահովվում է առանձին դասընթացների միջոցով:
3. Դասավանդման, ուսումնառության և գնահատման մեթոդների ընտրությունը միտված է դասընթացի վերջնարդյունքների ձեռքբերմանը:
4. Դասավանդման և ուսումնառության մեթոդների ընտրությունը պետք է.
 - ա) ապահովի դասընթացի վերջնարդյունքներով ձևակերպված գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը, որի գնահատման ցուցիչը ուսանողների առաջընթացի/առաջադիմության աճն է,
 - բ) հաշվի առնի ուսանողների փոփոխվող կարիքները,

գ) հիմնված լինի հետադարձ կապի և ուսանող/ներ/ի շրջանում իրականացվող ՊԴ կազմի մասնագիտական, մանկավարժական և կազմակերպչական կոմպետենցիաների գնահատման արդյունքների վերլուծություններից ձեռքբերված կարծիքների վրա:

5. Գնահատման մեթոդների ընտրությունը պետք է.

ա) համապատասխանի և ուղղակիորեն համընկնի դասընթացի նպատակին և վերջնարդյունքներին,

բ) լինի բազմազան՝ ապահովելու համար գնահատման հավաստիությունը,

գ) ապահովի անաչառության և արդարության սկզբունքները՝ գնահատման նախապես սահմանված տարբեր սանդղակների/ոուբրիկների կիրառման միջոցով,

դ) ներառի ձևավորող և միավորային գնահատման տեսակները՝ ուսանողի առաջընթացի ամբողջական ընկալման համար,

ե) ապահովի գնահատման մեթոդների ընտրության ձևունություն՝ պարբերաբար վերանայման միջոցով՝ հիմնվելով հետադարձ կապի, ուսանող/ներ/ի շրջանում իրականացվող «Դասախոսի մասնագիտական, մանկավարժական և կազմակերպչական կոմպետենցիաների գնահատման» արդյունքների վերլուծությունների վրա: